

Libris användargrupp katalogisering 2021-12-15

Mötesdatum och tid: 2021-12-15
Plats: Kungliga biblioteket
Närvarande:

- Harriet Aagaard, sammankallande, Kungliga biblioteket
- Ingela Dahlin, Nordiska Afrikainstitutet
- Daniel Flood, Kungliga biblioteket
- Isabel Folkesson, Göteborgs universitetsbibliotek
- Eva-Lisa Holm Granath, Linköpings universitetsbibliotek
- Pär Johansson, Musik- och teaterbiblioteket
- Jörgen Boman, Västerås stadsbibliotek
- Ingrid Dannberg, BTJ
- Katja Naischtein, adjungerad sekreterare, Kungliga biblioteket
- Björn Nyqvist, Norrköpings stadsbibliotek (Götabiblioteken)
- Ulrika Orloff-Rodriguez, Stockholms stadsbibliotek
- Olof Osterman, Kungliga biblioteket
- Liv D'Amelio, Kungliga biblioteket, adjungerad
- Katarina Synnermark, Kungliga biblioteket, adjungerad

§ 1. Dagordning

Dagordningen godkändes.

§ 2. Föregående minnesanteckningar

Minnesanteckningarna godkändes och lades till handlingarna.

Katja har ännu inte hunnit titta på frågorna om E-plikten, men återkommer om detta.

§ 3. Samlingssida med kontaktuppgifter i Metadatabyrån

Carin Anell gjorde snabbt en samlingssida med kontaktuppgifter i Metadatabyrån efter önskemål på föregående möte då hon var adjungerad. Kontaktuppgifterna hittas via "Kontakta oss" i sidfoten där menypunkten "Fler kontaktuppgifter" finns nu.

§ 4. Libris version 1.24

Användargruppen gav synpunkter på hur version 1.24 fungerade.

Isabel tyckte att förbättringarna som gjorts för id.kb.se var bra för katalogisatörer, men att tjänsten fortfarande inte passar för andra som vill använda ämnesord. Det är svårt att presentera ämnesorden på id.kb.se i det pedagogiska arbetet. Hon har påpekat detta behov till Mattias Bolin, som arbetar med ux, när han diskuterat behov med bland annat Isabel. Eva-Lisa höll med om detta.

Ingela tyckte att det var bra att Indirekt identifierad av nu flyttats så att den ligger nära Identifierad av i gränssnittet.

§ 5. Beskrivningsnivåer – vad behöver katalogisatören veta?

Katja gav en bakgrund till varför vi tog upp frågan. Idag används beskrivningsnivåerna för att styra maskinella överskrivningar av poster. Endast vissa beskrivningsnivåer kan skrivas över. Inom KB:s projekt Metadataskiftet har maskinella uppdateringar och sammanslagningar av poster diskuterats. Idag skrivs hela posten över vid en uppdatering. Det medför att vi inte kan ta emot uppdateringar från vissa leverantörer även om de innehåller metadata som skulle kunna berika posterna. KB arbetar därför med att ta fram ett sätt för att istället kunna lägga till enskilda metadataelement som saknas eller ersätta sådana som har dålig kvalitet utan att resten av posten påverkas. Det kommer vara möjligt att skapa detaljerade regler om vad som ska uppdateras och från vilka leverantörer/agenter. Regler för detta testas fortfarande, men två grundregler är klara: ett metadataelement som redigerats manuellt ska aldrig ersättas av ett som skapats maskinellt och en länkad entitet ska inte skrivas över. När arbetet är klart och har genomförts kommer inget tekniskt behov av beskrivningsnivåer att finnas längre.

Liv D'Amelio och Katarina Synnermark från RDA-redaktioner var adjungerade till mötet för att prata om RDA och beskrivningsnivåer. I RDA finns inte beskrivningsnivåer utan man pratar om kärnelement¹ som ska finnas i en post. I Libris katalogisering har beskrivningsnivåerna behållits efter övergången till RDA. Detta beroende på att de används för styrning av maskinell uppdatering, som Katja sa, men också för att de används för olika filtreringar och för att kvalitetsstämpla en post, även om det ibland kan vara missvisande. I nya RDA som KB ännu inte tagit i bruk, finns inte kärnelementen kvar som begrepp utan applikationsprofiler för de element som ska vara obligatoriska. RDA-redaktionen kommer att skapa applikationsprofiler för Libris. Det kan då bli olika för olika materialtyper. RDA-redaktionen tittar på vad andra länder gjort och ska komma igång med arbetet.

Användargruppen undrade både om hur arbetet fortgick och önskade mer information om vad en applikationsprofil var. Katarina svarade att en applikationsprofil beskriver vilka element och vokabulär som förväntas ingå i en beskrivning av en entitet. Den kan också ange om ett element är obligatoriskt eller inte samt anvisningar om vilken beskrivningsmetod som ska användas och även praxis. Exakt hur våra applikationsprofiler kommer att se ut och vad de kommer att innehålla är för tidigt att säga.

Katja undrade vilka behov som användargruppen såg av beskrivningsnivåer.

¹ [Kärnelement i Metadatabyrån](#)

Flera i användargruppen använde beskrivningsnivåer för att göra en första bedömning av postkvalitet. Det är särskilt användbart vid import av poster. Om man inte har kvar beskrivningsnivåer måste detta hanteras på ett annat sätt. Björn påpekade att de brukar söka upp förhandsposter för att katalogisera dem genom att söka på Katalogisatörens anmärkning ”Maskinellt genererad post...” Det är bra att märka ut förhandsposter.

Eva-Lisa undrade hur NB ställde sig till borttagande av beskrivningsnivåer. Olof svarade att de inte diskuterat detta men att det är ok att lägga till metadata till en NB-post, t ex en innehållsförteckning. Harriet påpekade att NB:s poster är uppmärkta med bibliografikod och att beskrivningsnivån inte är nödvändig för att identifiera en NB-post.

Pär föreslog att det skulle kunna vara möjligt att låsa poster för ändringar. Katja svarade att den ändringshistorik som är på väg att införas skulle vara till hjälp för att om något ändrats och av vilket bibliotek.

Pär undrade också över om en manuell import av poster räknas som att den innehåller manuellt redigerade fält som inte ska skrivas över maskinellt. Det finns poster som är bra och som man inte vill få överskrivna. Katja svarade att det är först om man sparar varje fält som de räknas som manuellt inlagda. Harriet kommenterade att vi diskuterat detta tidigare och att risken för att de maskinella flöden vi har skulle påverka de poster som importerats manuellt är väldigt liten. Katja höll med om detta och sa att det kommer att vara tydligt reglerat vilka flöden som ska kunna skriva över något.

Ulrika tog upp den psykologiska effekten av beskrivningsnivåer. Katarina och Liv svarade att det vore bra med stöd från gränssnittet, t.ex. att applikationsprofilen borde integreras i det. Frågan om validering togs upp i detta sammanhang. Det vore bra med validering, t.ex. av ISBN, men mallarna har lite av samma funktion när det gäller validering av vilka fält som ska finnas med. En ny funktion skulle kunna vara att man får en påminnelse om att man inte fyllt i alla fält om man försöker spara. Det bör dock bara vara en varning eftersom man ibland behöver spara innan man är färdig med katalogiseringen och egenskaper som inte används försvinner när man sparar. Björn tyckte det kunde vara praktiskt om kärnelementen hade en annan färg i gränssnittet.

Pär kommenterade att nuvarande beskrivningsnivåer spelat ut sin roll. De är i sig inga mått på kvalitet, och är inte anpassade till RDA. En rimlig miniminivå borde åtminstone innehålla tillräckligt med metadata för att kunna identifiera en viss manifestation, vilket inte är fallet idag.

Katja berättade att det är möjligt att införa förändringarna för sammanslagning av poster utan att ta bort beskrivningsnivåerna från katalogiseringsgränssnittet. Det blir dock ologiskt och missvisande och säger lite om kvalitet i posten. Hon tackade för diskussionen som ger bra underlag för vidare utveckling.

§ 6. Övriga frågor

a. Validering

Eva-Lisa undrade om det fanns planer för validering av dataelement eller poster i Libris katalogisering. Hon påpekade att frågan delvis berörts under punkt 5. Frågan är under diskussion.

b. Agenter med länkar till wikidata

Ingela hade deltagit i en workshop med Wikipedia och då blivit uppmärksammas på att det fanns länkar till wikidata i Libris auktoriteter. Hon undrade hur dessa lagts in och om man borde lägga in länkar manuellt. Harriet svarade att de har lagts in maskinellt som del av ett pilotprojekt och att Auktoritetsgruppen på KB informerat om att man inte själv ska lägga in länkar.

c. Flera inne på samma post – funktioner för spara

Isabel berättade att en kollega arbetat länge med en post och sedan inte kunnat spara den eftersom felmeddelandet om att en annan person uppdaterade posten. Det vore bättre om man fick meddelande när man gick in en post. Ulrika påpekade att det ofta tar lång tid att arbeta med mångspråk. Att spara flera gånger under tiden skulle bli besvärligt om man som vid diskussioner under punkt 5 får en varning att hantera varje gång.

Minnesanteckningar

Harriet Aagaard, sammankallande